

Bijlagen

Bijlage I Uitgangspunten inwonerbetrokkenheid

Eerst willen we een aantal uitgangspunten benoemen die volgens de werkgroep leidend zouden moeten zijn bij het kiezen en inzetten van vormen om inwoners te betrekken.

- Het doel van inwonerbetrokkenheid heeft invloed op de te kiezen vormen: gaat het om meepraten, meedenken en/of meebeslissen bij de ontwikkeling, de uitvoering en/of de monitoring en evaluatie van gemeentelijk sociaal beleid?
- De doelgroep die je wilt betrekken, bepaalt mede welke vormen effectief zullen zijn. Je hebt daarom meestal meerdere manieren om inwoners te betrekken nodig.
- De urgentie van het vraagstuk (voor de gemeente en/of voor de doelgroep) heeft invloed op de te kiezen vorm(en). Zoek daarbij naar voorbeelden vanuit de meest kwetsbare groepen.
- De behoeften van inwoners/doelgroepen geven een aanwijzing hoe zij betrokken willen en kunnen worden.
- De leefwereld van de inwoner dient het uitgangspunt te zijn, niet de systeemwereld van wet- en regelgeving. Het betrekken van inwoners door de gemeente zou volgens de werkgroep dan ook als insteek moeten hebben: hoe kunnen we helpen?
- Inwonerbetrokkenheid gaat niet alleen over het laten meedenken van inwoners over beleid, maar ook over de dagelijkse omgang tussen gemeente en inwoners. Dit betekent daadwerkelijk luisteren en laten zien dat je geluisterd hebt. Het vergt ook relatiebeheer.
- Het betekent ook dat er sprake moet zijn van structurele signalering en monitoring: wat speelt er in de samenleving? Dat kun je alleen goed te weten komen door naar mensen toe te gaan en concrete vragen en ideeën te bespreken.
- Het helpt om gebruik te maken van wat er al is en al gebeurt om inwoners te betrekken. De vraag die daarbij gesteld moet worden: is dat effectief voor de doelgroep en het doel?
- Ook is het goed om gebruik te maken van ondersteunende en uitvoerende organisaties: er zijn al allerlei beroepsmatige en vrijwillige organisaties actief op de werkterreinen van de drie wetten. Deze organisaties hebben vaak een goed beeld van wat er leeft en van wat werkt. Ook kunnen zij als toegang tot doelgroepen ingezet worden. Het is dus noodzakelijk om goed in beeld te hebben wie actief zijn in het sociaal domein en welke doelgroepen zij bereiken.

Checklist Moventum: waarover moet je afspraken maken als je inwoners betreft?

De werkgroep ziet vervolgens drie kritische succesfactoren die leiden tot toekomstbestendige inwonerbetrokkenheid:

- zorg voor continuïteit in de relatie, zodat je vertrouwen en wederkerigheid opbouwt. Dat kan bijvoorbeeld door het instellen van gemeentelijke aanspreekpunten voor de vaste vormen van inwonerbetrokkenheid: inhoudelijke medewerkers die inwoners kunnen helpen hun behoefte, ideeën, vragen en adviezen te vertalen naar het gemeentelijk beleidsproces;
- zorg als gemeente voor begeleiding en opleiding van de inwoners die meer structureel en formeel betrokken zijn of willen zijn;
- zorg voor opvolging en nazorg: laat zien dat er iets gebeurt met wat inwoners aandragen, en wat er dan gebeurt. Betrokkenheid stopt niet na het geven van een advies. De gemeentepagina van het huis-aan-huis blad is daar een prima neutraal middel voor.

Bijlage II Inwoners betrekken bij beleid: hoe doe je dat slim?

Effectieve betrokkenheid kent een aantal kenmerken, zo blijkt uit landelijk onderzoek en op basis van elders in het land uitgevoerde trajecten :

- *aan de voorkant*: alle partijen (inwoners, cliënten, organisaties) die ertoe doen, worden zo vroeg mogelijk betrokken zodat ze daadwerkelijk kunnen meedenken, meepraten en meebeslissen;
- *integraal*: inwoners of mensen die hen vertegenwoordigen krijgen de kans om over het geheel van een vraagstuk of over de samenhang tussen verschillende vragen hun inbreng te leveren, niet slechts over een klein stukje;
- *inclusief*: iedereen krijgt de kans om mee te denken, mee te praten, mee te beslissen en mee te doen; er wordt actief ingezet op de aanwezigheid en zichtbaarheid van mensen uit ondervertegenwoordigde sociale categorieën, en op een mix van stijlen, houdingen en perspectieven;
- *structureel*: betrokkenheid genereer je niet door eenmalig een vraag te stellen, maar door regelmatig contact te hebben en mogelijkheden te bieden voor zowel gevraagd als ongevraagd advies. Continuïteit van participatie is belangrijk zowel voor inwoners om aanspreekpunten te hebben als voor de gemeente om een relatie op te bouwen en zo tot effectieve samenwerking te komen;
- *gelijkwaardig*: iedereen die input levert, wordt even serieus genomen. NB: dat is niet hetzelfde als dat iedereen altijd mag meebeslissen of een gelijke stem heeft;
- *dichtbij*: mensen, zeker kwetsbare doelgroepen/cliënten, worden en voelen zich makkelijker betrokken als de gekozen vormen dichtbij zijn: makkelijk bereikbaar en toegankelijk, in de buurt, aansluitend bij hun vragen, in begrijpelijke taal;
- *breed*: omdat niet iedereen op dezelfde manier betrokken kan of wil worden, helpt het om meerdere manieren in te zetten waarop mensen kunnen meedenken, meebeslissen en meedoen;
- *zichtbaar*: zowel de manieren om mensen te betrekken als wat er met de uitkomsten van hun inbreng gebeurt, zijn transparant en voor iedereen toegankelijk;
- *keuze*: inwoners hebben altijd de vrijheid om al dan niet mee te doen als hen gevraagd wordt om te participeren.

Deze kenmerken kunnen volgens de werkgroep samen met de uitgangspunten gebruikt worden als handreiking om te toetsen of en hoe de juiste vormen van inwonerbetrokkenheid worden ingezet.

Belangrijk ten slotte ten aanzien van het betrekken van met name kwetsbare inwoners, is dat zij niet overvraagd worden. Uitgangspunt voor de werkgroep is ten eerste om de juiste inwoners te betrekken, niet zoveel mogelijk. Representativiteit wordt niet altijd gevormd door aantallen, maar veeleer door een relevante doorsnede van de inwoners op wie beleidsvoornemens betrekking hebben. Dat vergt inzicht in wie het beste benaderd kan worden. Ten tweede helpt het als binnen de gemeente bekend is op welke aanpalende beleidsterreinen nieuw of aangepast beleid nodig is, zodat er een bundeling kan plaatsvinden om inwoners te bevragen en betrekken. Ten derde kan gekozen worden voor vormen van getrapte bevragen: in veel gevallen zijn maatschappelijke en/of vertegenwoordigende organisaties

actief die een goed beeld hebben van de wensen, behoeften en ideeën van de doelgroep of achterban die zij bedienen. Ook de inzet van ervaringsdeskundigen kan hierin helpend zijn.

Bijlage III Criteria voor het kiezen van een vorm

Uit de lijst met kenmerken hierboven blijkt al dat het vrijwel altijd meerwaarde heeft om meerdere vormen in te zetten om zoveel mogelijk inwoners de kans te bieden om te participeren. Je kunt passende vorm(en) kiezen op basis van een aantal criteria. Daarbij geldt dat er geen goede of foute manieren zijn, maar wel effectieve in bepaalde situaties.

Meepraten – meedenken – meebeslissen – meedoen

Op welk niveau worden inwoners betrokken? Het onderzoek van Moventum heeft een Rhedens keurmerk inclusief vier elementen voor samenwerking opgeleverd, vertaald in ambitie op het niveau van meepraten, meedenken en meebeslissen en een praktijktoets. Meepraten is aan de orde als de gemeente inwoners vooral wil raadplegen of als inwoners zelf iets willen inbrengen. Meedenken komt naar voren als inwoners advies kunnen geven of samen met de gemeente aan ideeën werken. Meebeslissen betekent dat inwoners daadwerkelijk (mede) verantwoordelijk zijn voor een inhoudelijk en/of financieel besluit. En meedoen speelt een rol als de gemeente en inwoners samen plannen of beleid ontwikkelen, of als inwoners zelf projecten en initiatieven uitvoeren. Let op dat deze vormen van betrokkenheid bij elk onderdeel van de beleidscyclus aan de orde kunnen zijn.

Overheidsgestuurd – Inwonergestuurd

Wie neemt het initiatief: is dat in principe de gemeente (al dan niet via een burgerraad) omdat de gemeente input wil voor het beleid, of zijn het (groepen) inwoners die als eerste een thema agenderen of een actie op poten zetten? Overheidsgestuurde betrokkenheid is passend als de gemeente nieuw beleid wil maken of bestaand beleid aanpassen: het initiatief ligt dan immers bij de gemeente. De gemeente kan ook inzetten op het stimuleren van meer passieve inwoners om mee te praten, denken en doen. Inwonergestuurde betrokkenheid komt vaak voort uit burgerinitiatieven die iets willen aanpakken in de eigen wijk of voor de eigen doelgroep. Door dat te doen, komen ze in aanraking met het beleid in het sociaal domein, en vinden ze dat daar iets anders of beter aan zou kunnen.

Direct – Indirect

Organiseer je inwonerbetrokkenheid door direct in contact te gaan met alle inwoners die dat willen, of maak je gebruik van vertegenwoordigende organen die vaak al een weging maken tussen signalen en belangen? Directe betrokkenheid is van belang als er geen vertegenwoordigende organen zijn of als deze niet (goed) functioneren. Ook kan directe betrokkenheid belangrijk zijn om voorbij 'the usual suspects' te komen en om zoveel mogelijk verschillende ideeën en meningen op te halen. Indirecte betrokkenheid is helpend als er goed functionerende vertegenwoordigende organen zijn die een gewogen oordeel kunnen geven. Ook kan indirecte betrokkenheid meerwaarde opleveren als er

vooral 'technische' input gevraagd wordt waarvoor het handig is om beleidsstukken en gemeentelijke werkwijzen te kennen.

Vast/Formeel – Flexibel/Informeel

Vaste vormen, zoals een advies- of cliëntenraad, gaan uit van continuïteit en vastgelegde afspraken over samenstelling en procedures. Flexibele vormen gaan uit van diversiteit, tijdelijkheid en informaliteit. Een vaste vorm helpt om structureel en herkenbaar de stem van inwoners mee te nemen in gemeentelijke beleidsontwikkeling. Ook kan er zo voor zorggedragen worden dat b.v. groepen kwetsbare inwoners in ieder geval vertegenwoordigd zijn. Flexibele vormen hebben als voordeel dat er op maat en direct ingespeeld kan worden op een thema of vraagstuk dat zich voordoet. Flexibele vormen leggen in het algemeen ook minder beslag op de tijd van deelnemers.

Algemeen – Specifiek

Algemene betrokkenheid betekent dat je inwoners over overkoepelende thema's in het sociaal domein bevraagt. Bij specifieke betrokkenheid staat een afgeperkt thema, vraagstuk of doelgroep centraal. Algemene betrokkenheid is bijvoorbeeld helpend om de stand van zaken in het sociaal domein op te maken, of 'rapportcijfers' te genereren. Specifieke betrokkenheid zorgt ervoor dat de mensen die ertoe doen gericht benaderd worden.

Sleutelfiguren – Iedereen

Organiseer je inwonerbetrokkenheid voornamelijk via en met sleutelfiguren die spreken namens hun buurt, netwerk of achtervan, of ben je juist op zoek naar 'onbekenden': mensen die niet overal al opduiken en bekend zijn? Het voordeel van sleutelfiguren is dat je snel kunt schakelen en tot conclusies, omdat zij het klappen van de zweep kennen. Het voordeel van het betrekken van zoveel mogelijk en diverse inwoners, is dat daarmee nieuwe en andere stemmen gehoord worden, dat de daadwerkelijke inwonerbetrokkenheid vergroot wordt en dat het directe contact met de doelgroep vergroot kan worden.

Fysiek – Digitaal

Er kan gekozen worden voor het organiseren van fysieke en/of digitale betrokkenheid. Fysieke betrokkenheid is belangrijk voor directe input en gezamenlijke dialoog. Ook kunnen bepaalde doelgroepen zo makkelijker en beter bereikt worden. Voor digitale betrokkenheid geldt datzelfde, maar dan voor andere doelgroepen. Daarnaast heeft digitale betrokkenheid als voordeel dat snel, relatief goedkoop en breed ideeën, meningen en wensen van grotere groepen opgehaald kunnen worden.

Ervaringskennis – Ervaringsdeskundigheid – Beleidsdeskundigheid

Iedereen die een bepaalde ervaring heeft gehad of nabij heeft meegemaakt, heeft ervaringskennis. Die kennis kan worden ingezet om dienstverlening en beleid te helpen verbeteren. Ervaringsdeskundigen zetten hun ervaringen ook in maar kijken verder dan het individueel belang. Zij hebben het vermogen om cases te vertalen naar beleid en uitvoering. Beleidsdeskundigheid is het vermogen om (concept) beleid te lezen, te begrijpen, de gevolgen te overzien en het te koppelen aan de inhoudelijke opgaven waarvoor het beleid een aanpak zou moeten bieden.

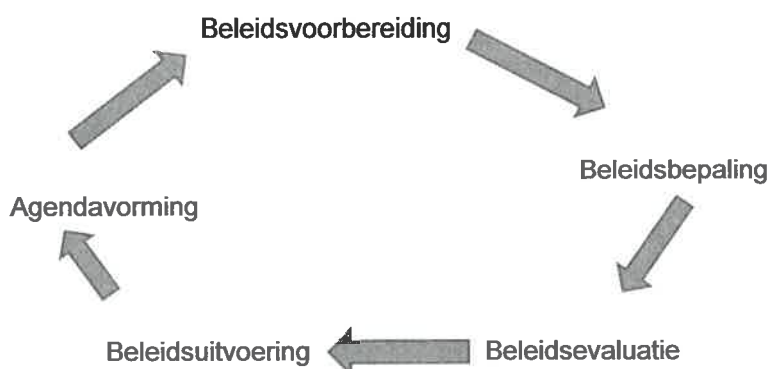
Wijk-lokaal-regionaal

Organiseer je betrokkenheid van inwoners in de wijk, voor de hele gemeente en/of zelfs regionaal? Vanzelfsprekend is het onderwerp waarover het gaat bepalend voor het schaalniveau. Maar betrokkenheid kan bijvoorbeeld vergroot worden door een regionaal thema toch lokaal te agenderen. Andersom kan de legitimiteit van een advies vergroot worden als wijkraadplegingen gebruikt worden voor een gemeentelijk of regionaal advies.

Ten slotte is een belangrijke randvoorwaarde bij het kiezen van de juiste mix van vormen hoe de verhouding tussen kosten en opbrengsten is. Omdat per definitie een gelimiteerd budget beschikbaar is, adviseert de werkgroep om in eerste instantie in te zetten op bestaande vormen die hun waarde bewezen hebben.

Bijlage IV De gemeentelijke beleidscyclus als startpunt

Omdat het advies gaat over hoe de gemeente beleid maakt en hoe inwoners daar een rol in kunnen spelen, nemen we de beleidscyclus van de gemeente als uitgangspunt. Die ziet er als volgt uit:

Op elk van deze vijf onderdelen kunnen inwoners betrokken worden door de gemeente. De gemeente(raad) is en blijft overigens eindverantwoordelijk voor de definitieve besluitvorming en de uitvoering van beleid. Hieronder staan per onderdeel van de beleidscyclus mogelijkheden om inwoners te betrekken.

- **Agendavorming:** Inwoners kunnen gevraagd en ongevraagd meedenken over welke problemen of opgaven er in hun wijk, dorp en gemeente aandacht vragen. Ze kunnen ook signalen afgeven over wat er speelt. En ze kunnen een rol krijgen in het (mee)beslissen welke problemen en opgaven prioriteit krijgen. Inbreng van inwoners en met name cliënten bij de agendavorming is een cruciale stap om in de hele cyclus inwonerbetrokkenheid op gang te brengen.
- **Beleidsvoorbereiding:** Inwoners kunnen samen met de gemeente plannen ontwikkelen. Ook kunnen ze adviseren over gemeentelijke plannen en oplossingen.
- **Beleidsbepaling:** Inwoners kunnen hun voorkeur voor beleidsopties aangeven en/of meebeslissen over begrotingskeuzes.
- **Beleidsuitvoering:** Inwoners kunnen meedenken over de vertaling van beleid naar concrete projecten. Ook kunnen ze meebeslissen over het toekennen van middelen aan projecten en initiatieven. En ze kunnen zelf via inwonersinitiatieven mede uitvoering geven aan (onderdelen van) het gemeentelijk beleid.
- **Beleidsevaluatie:** Inwoners kunnen de uitvoering van beleid volgen en adviseren over verbeterpunten. En ze kunnen hun mening geven over de effecten van het uitgevoerde beleid.

Dát inwoners volgens de werkgroep een rol horen te spelen in alle onderdelen van de beleidscyclus, zegt nog weinig over hoe, hoe vaak en hoe lang ze kunnen meepraten, meedenken en meebeslissen. Ook de mate van invloed van hun stem is hiermee nog niet duidelijk gemaakt. We komen daar later op terug.

Bijlage V: Bestaande vormen om inwoners te betrekken in Rheden en Rozendaal

1. Themagroep Werk & Inkomen Gemeenten Rheden en Rozendaal

Deze themagroep geeft gevraagd en ongevraagd advies rondom de thema's werk en inkomen. In de praktijk passen deze onderwerpen vooral bij de Participatiewet, maar raken bijvoorbeeld ook aan het armoedebeleid. In de themagroep zitten inwoners die voor hun inkomen afhankelijk zijn van de Participatiewet (bijvoorbeeld via een uitkering of een plek bij de sociale werkvoorziening) en enkele andere betrokken inwoners. De Themagroep Werk & Inkomen is opgericht vanuit de Adviesraad Sociaal Domein.

Beleidscyclus

- X Agendavorming
- X Beleidsvoorbereiding
- X Beleidsbepaling
- O Beleidsuitvoering
- X Beleidsevaluatie

Niveau

- O Meepraten (Raadplegen)
- X Meedenken (Adviseren)
- O Meedoen (Coproductie)
- O Meebeslissen

Kenmerken

Aan de voorkant	X
Integraal	X
Inclusief	X
Structureel	X
Gelijkwaardig	X
Dichtbij	X
Breed	-
Zichtbaar	X
Keuze	-

Criteria

X	Overheidsgestuurd	O	Inwonergestuurd		
O	Direct	X	Indirect		
X	Vast/formeel	O	Flexibel/informeel		
X	Algemeen	O	Specifiek		
X	Sleutelfiguren	O	Iedereen		
X	Fysiek	O	Digitaal		
O	Ervaringskennis	X	Ervaringsdeskundigheid	X	Beleidsdeskundigheid
O	Wijk	X	Lokaal	O	Regionaal

2. Rheden Spreekt (Gemeente Rheden)

Dit is het online inwonerspanel van gemeente Rheden. Op dit moment zijn ruim 1.200 inwoners lid van Rheden Spreekt, alle inwoners die dat willen kunnen zich hiervoor inschrijven. Er vindt vier tot zes keer per jaar een onderzoek plaats. In een van de onderzoeken is vorig jaar bijvoorbeeld gevraagd naar mantelzorg, vrijwilligerswerk, leefbare omgeving en ondersteuning voor (kwetsbare) inwoners binnen de gemeente Rheden. In totaal hebben 687 panelleden meegedaan aan het onderzoek. De

uitkomsten van dit en andere onderzoeken zijn te vinden op de website. De gemeente gebruikt deze onderzoeken bij het maken van haar keuzes.

Beleidscyclus

- X Agendavorming
- O Beleidsvoorbereiding
- O Beleidsbepaling
- O Beleidsuitvoering
- X Beleidsevaluatie

Niveau

- X Meepraten (Raadplegen)
- O Meedenken (Adviseren)
- O Meedoen (Coproductie)
- O Meebeslissen

Kenmerken

Aan de voorkant	X
Integraal	X
Inclusief	?
Structureel	X
Gelijkwaardig	X
Dichtbij	?
Zichtbaar	X

Criteria

X Overheidsgestuurd	O Inwonergestuurd	
X Direct	O Indirect	
O Vast/Formeel	X Flexibel/Informeel	
X Algemeen	X Specifiek	
O Sleutelfiguren	X Iedereen	
O Fysiek	X Digitaal	
X Ervaringskennis	O Ervaringsdeskundigheid	O Beleidsdeskundigheid
O Wijk	X Lokaal	O Regionaal

3. Ik buurt mee! (Gemeente Rheden)

Ik buurt mee! is een werkwijze in de gemeente Rheden en is een samenwerking van o.a. de Gemeente Rheden, woningcorporatie Vivare, Radar Uitvoering Oost en de Politie. Samen met inwoners en betrokken organisaties werken we aan een socialere, prettigere en veiligere buurt. De inwoners zijn daarbij van groot belang: zij weten wat er in de buurt speelt. Ik buurt mee heeft naast een moderne website waar je ideeën kunt plaatsen, ook een ouderwetse rijdende keet die steeds op een andere plek staat om met mensen in de verschillende buurten te spreken. Vaak zijn ruimtelijke onderwerpen de aanleiding om de keet neer te zetten, maar inwoners mogen natuurlijk elk idee of probleem delen bij de keet. Niet voor niets is naast de gemeente ook welzijnsorganisatie Radar partner.

Beleidscyclus

- X Agendavorming
- X Beleidsvoorbereiding
- O Beleidsbepaling
- O Beleidsuitvoering
- O Beleidsevaluatie

Niveau

- X Meepraten (Raadplegen)
- X Meedenken (Adviseren)
- O Meedoen (Coproductie)
- O Meebeslissen

Kenmerken

Aan de voorkant	X
Integraal	X
Inclusief	X
Structureel	X
Gelijkwaardig	X
Dichtbij	X
Zichtbaar	X

Criteria

X	Overheidsgestuurd	O	Inwonergestuurd	
X	Direct	O	Indirect	
O	Vast/Formeel	X	Flexibel/Informeel	
X	Algemeen	X	Specifiek	
O	Sleutelfiguren	X	Iedereen	
X	Fysiek	X	Digitaal	
X	Ervaringskennis	O	Ervaringsdeskundigheid	O Beleidsdeskundigheid
X	Wijk	O	Lokaal	O Regionaal

4. Cliëntervaringsonderzoeken (CEO's)

Jaarlijks worden onderzoeken uitgevoerd onder mensen die gebruik maken van ondersteuning die vanuit of via de gemeente wordt geboden op basis van de Wmo en de Jeugdwet. Deze onderzoeken zijn wettelijk verplicht en worden voor beide gemeenten gezamenlijk uitgevoerd. In 2017 deden 558 van de 2.731 mensen mee die ondersteuning krijgen vanuit de Wmo. Voor het onderzoek naar de ervaringen rondom de Jeugdwet deden 83 mensen mee (ten opzichte van 900 kinderen die jeugdhulp ontvangen). Enkele voorbeelden van stellingen uit het onderzoek: Ik werd snel geholpen, de medewerker nam mij serieus, ik wist waar ik moest zijn met mijn hulpvraag, de medewerker en ik hebben in gesprek samen gezocht naar een oplossing. Deze onderzoeken leveren belangrijke sturingsinformatie op, onder andere over de tevredenheid van cliënten.

Beleidscyclus

- O Agendavorming
- O Beleidsvoorbereiding
- O Beleidsbepaling
- O Beleidsuitvoering
- X Beleidsevaluatie

Niveau

- X Meepraten (Raadplegen)
- O Meedenken (Adviseren)
- O Meedoen (Coproductie)
- O Meebeslissen

Kenmerken

Aan de voorkant	
Integraal	X
Inclusief	X
Structureel	X
Gelijkwaardig	X
Dichtbij	X
Zichtbaar	X

Criteria

X	Overheidsgestuurd	O	Inwonergestuurd		
X	Direct	O	Indirect		
X	Vast/Formeel	O	Flexibel/Informeel		
O	Algemeen	X	Specifiek		
O	Sleutelfiguren	X	Iedereen		
O	Fysiek	X	Digitaal		
X	Ervaringskennis	O	Ervaringsdeskundigheid	O	Beleidsdeskundigheid
O	Wijk	X	Lokaal	O	Regionaal

5. Gesprekstafels “Meedoen!” (Gemeente Rheden)

In 2016 is samen met inwoners en organisaties die actief zijn in Rheden een beleidskader geschreven voor het sociaal domein: “Meedoen!”. Hierin staat de visie opgeschreven en ook de belangrijkste beleidsdoelen. Om hierover met inwoners in gesprek te blijven zijn per doel gesprekssessies georganiseerd. Afsluitend was er een plenaire bijeenkomst waar alle betrokkenen opnieuw voor zijn uitgenodigd. Er gebeuren tijdens deze sessies twee dingen. De gemeente gaat met de aanwezigen in gesprek om te horen wat hun ideeën en gedachten zijn. Tegelijk wordt uitgelegd wat de gemeente heeft gedaan en waarom die keuzes zo zijn gemaakt. De uitkomsten van deze gesprekken worden gebruikt om een uitvoeringsplan te maken. Hierin staat concreet wat de gemeente doet om de doelen uit “Meedoen!” te halen.

Beleidscyclus

X	Agendavorming
X	Beleidsvoorbereiding
O	Beleidsbepaling
O	Beleidsuitvoering
O	Beleidsevaluatie

Niveau

X	Meepraten (Raadplegen)
X	Meedenken (Adviseren)
O	Meedoen (Coproductie)
O	Meebeslissen

Kenmerken

Aan de voorkant	X
Integraal	X
Inclusief	X
Structureel	
Gelijkwaardig	X

Dichtbij	X
Zichtbaar	X

Criteria

X	Overheidsgestuurd	O	Inwonergestuurd		
X	Direct	O	Indirect		
O	Vast/Formeel	X	Flexibel/Informeel		
X	Algemeen	O	Specifiek		
O	Sleutelfiguren	X	Iedereen		
X	Fysiek	O	Digitaal		
X	Ervaringskennis	X	Ervaringsdeskundigheid	X	Beleidsdeskundigheid
X	Wijk	X	Lokaal	O	Regionaal

6. Netwerk Informele Ondersteuning en Sociaal Café (Gemeente Rheden)

In de gemeente Rheden is er een georganiseerde netwerkvorm waarin informele organisaties op het gebied van hulp en ondersteuning in de gemeente Rheden elkaar ontmoeten, profileren en informatie uitwisselen. Dit netwerk heet het Netwerk Informele Ondersteuning (NIO). De spreekbuis van dit netwerk is de Kerngroep Netwerk Informele Ondersteuning. De Kerngroep is aanjager van verbindingen en de plek waar signalen uit het informele zorgcircuit samenkomen. De Kerngroep treedt op als gesprekspartner van de gemeente Rheden, met als doel dat informatie, vragen en signalen vanuit het NIO de gemeente bereiken en vice versa. Het NIO is ook betrokken bij het Sociaal Café. Dit laatste is een ontmoetings- en informatiepunt waar vier keer per jaar informele hulp- en ondersteuningsorganisaties en formele zorgorganisaties elkaar ontmoeten. Dit betreft organisaties die meestal voor Rheden en Rozendaal werkzaam zijn, en de gemeente Rozendaal wordt ook uitgenodigd voor het Sociaal Café. Het gewenste effect is dat door deze ontmoetingen de inwoner met een hulp-, ondersteuning- en/of zorgvraag gestroomlijnd een oplossing voor zijn vraag krijgt.

Beleidscyclus

X	Agendavorming
O	Beleidsvoorbereiding
O	Beleidsbepaling
X	Beleidsuitvoering
O	Beleidsevaluatie

Niveau

X	Meepraten (Raadplegen)
O	Meedenken (Adviseren)
X	Meedoen (Coproductie)
O	Meebeslissen

Kenmerken

Aan de voorkant	
Integraal	X
Inclusief	
Structureel	X
Gelijkwaardig	X
Dichtbij	X
Zichtbaar	

Criteria

O	Overheidsgestuurd	X	Inwonergestuurd
---	-------------------	---	-----------------

☐	Direct	☒	Indirect		
☒	Vast/Formeel	☐	Flexibel/Informeel		
☐	Algemeen	☒	Specifiek		
☒	Sleutelfiguren	☐	Iedereen		
☒	Fysiek	☐	Digitaal		
☐	Ervaringskennis	☒	Ervaringsdeskundigheid	☒	Beleidsdeskundigheid
☐	Wijk	☒	Lokaal	☐	Regionaal

7. Spreekuur college (Gemeenten Rozendaal)

Het college van B&W van Rozendaal houdt spreekuur op afspraak, inwoners kunnen hetzij direct via de bestuurder of via het bestuurssecretariaat de burgemeester of een wethouder te spreken krijgen. Inwoners kunnen hun ideeën, ervaringen en vragen direct bij een wethouder of de burgemeester kwijt. Inwoners krijgen direct een antwoord en worden op de hoogte gehouden van wat er is gebeurd naar aanleiding van het gesprek.

Beleidscyclus

- ☒ Agendavorming
- ☐ Beleidsvoorbereiding
- ☐ Beleidsbepaling
- ☐ Beleidsuitvoering
- ☒ Beleidsevaluatie (toelichting: op een spreekuur zullen zich vaak ontevreden inwoners melden)

Niveau

- ☒ Meepraten (Raadplegen)
- ☐ Meedenken (Adviseren)
- ☐ Meedoen (Coproductie)
- ☐ Meebeslissen

Kenmerken

Aan de voorkant	
Integraal	☒
Inclusief	☒
Structureel	☒
Gelijkwaardig	☒
Dichtbij	
Zichtbaar	☒

Criteria

☒	Overheidsgestuurd (tijd en plaats)	☒	Inwonergestuurd (inhoud)		
☒	Direct	☐	Indirect		
☒	Vast/Formeel	☐	Flexibel/Informeel		
☒	Algemeen	☐	Specifiek		
☐	Sleutelfiguren	☒	Iedereen		
☒	Fysiek	☐	Digitaal		
☒	Ervaringskennis	☐	Ervaringsdeskundigheid	☐	Beleidsdeskundigheid
☐	Wijk	☒	Lokaal	☐	Regionaal

8. Inspreken gemeenteraad

De gemeenteraad hoort graag wat inwoners vinden van de voorstellen waarover de raad besluit. Daarom kunnen zij hun mening geven op de vergaderingen van de gemeenteraad op dinsdagavond.

Dat kan over onderwerpen die op de agenda staan. Maar iemand kan ook inspreken over onderwerpen die juist nog niet op de agenda staan. Onderwerpen waar de gemeenteraad wel aandacht voor zou moeten hebben of waarover een inwoner vragen heeft aan de politiek.

Beleidscyclus

- X Agendavorming
- X Beleidsvoorbereiding
- X Beleidsbepaling
- O Beleidsuitvoering
- O Beleidsevaluatie

Niveau

- X Meepraten (Raadplegen)
- X Meedenken (Adviseren)
- O Meedoen (Coproductie)
- O Meebeslissen

Kenmerken

Aan de voorkant	X
Integraal	X
Inclusief	?
Structureel	X
Gelijkwaardig	X
Dichtbij	
Zichtbaar	X

Criteria

X	Overheidsgestuurd (tijd en plaats)	X	Inwonergestuurd (inhoud)		
X	Direct	O	Indirect		
X	Vast/Formeel	O	Flexibel/Informeel		
X	Algemeen	X	Specifiek		
O	Sleutelfiguren	X	Iedereen		
X	Fysiek	O	Digitaal		
O	Ervaringskennis	X	Ervaringsdeskundigheid	X	Beleidsdeskundigheid
O	Wijk	X	Lokaal	O	Regionaal

9. Ad hoc vormen van inwonerbetrokkenheid

De gemeente Rheden is permanent met inwoners en cliënten in gesprek bij het ontwikkelen en evalueren van beleid. Dit is onderdeel van de werkwijze van de organisatie. Dat gebeurt als het college op werkbezoek is en als voorzieningen of projecten bezocht worden. Inwoners met specifieke vragen of ideeën worden gebeld en soms uitgenodigd in het gemeentehuis.

De gemeente Rozendaal betreft inwoners ad hoc bij haar beleidsontwikkeling, zo is er een werkgroepje gevormd van omwonenden bij de nieuw te bouwen school.

Ook via het gemeentelijk nieuwsblad (zie hierna) kunnen inwoners worden bevraagd.

Beleidscyclus

- X Agendavorming
- O Beleidsvoorbereiding
- O Beleidsbepaling
- O Beleidsuitvoering

- ☐ Beleidsevaluatie

Niveau

- ☒ Meepraten (Raadplegen)
☐ Meedenken (Adviseren)
☐ Meedoen (Coproductie)
☐ Meebeslissen

Kenmerken

Aan de voorkant	X
Integraal	X
Inclusief	X
Structureel	X
Gelijkwaardig	X
Dichtbij	X
Zichtbaar	X

Criteria

☒ Overheidsgestuurd	☐ Inwonergestuurd		
☒ Direct	☐ Indirect		
☐ Vast/Formeel	☒ Flexibel/Informeel		
☒ Algemeen	☒ Specifiek		
☐ Sleutelfiguren	☒ Iedereen		
☒ Fysiek	☐ Digitaal		
☒ Ervaringskennis	☒ Ervaringsdeskundigheid	☒ Beleidsdeskundigheid	
☒ Wijk	☒ Lokaal	☐ Regionaal	

10. Gemeentelijk Nieuwsblad "In de Roos" Gemeente Rozendaal

De gemeente Rozendaal beschouwt een goede informatievoorziening als eerste stap bij inwonerbetrokkenheid. Het tweewekelijkse nieuwsblad "In de Roos" speelt hierin, naast de gemeentelijke website, een belangrijke rol. Het bevat, naast de verplichte gemeentelijke mededelingen zoals verleende vergunningen, ook persberichten en andere informatie die de gemeente in het belang acht van de inwoners. Het blad wordt ook gebruikt om de mening onder inwoners te polsen, een recent voorbeeld is een enquête naar duurzaamheid van woningen in Rozendaal, uitgevoerd door de lokale werkgroep "Duurzaamheid".

Beleidscyclus

- ☒ Agendavorming
☒ Beleidsvoorbereiding
☒ Beleidsbepaling
☐ Beleidsuitvoering
☐ Beleidsevaluatie

Niveau

- ☒ Meepraten (Raadplegen)
☒ Meedenken (Adviseren)
☐ Meedoen (Coproductie)
☐ Meebeslissen

Kenmerken

Aan de voorkant	X
-----------------	---

Integraal	X
Inclusief	?
Structureel	
Gelijkwaardig	
Dichtbij	X
Zichtbaar	X

Criteria

X	Overheidsgestuurd (tijd en plaats)	O	Inwonergestuurd (inhoud)		
X	Direct	O	Indirect		
X	Vast/Formeel	O	Flexibel/Informeel		
X	Algemeen	X	Specifiek		
O	Sleutelfiguren	X	Iedereen		
X	Fysiek	O	Digitaal		
O	Ervaringskennis	O	Ervaringsdeskundigheid	X	Beleidsdeskundigheid
O	Wijk	X	Lokaal	O	Regionaal

11. Lokaal Innovatiefonds Gemeente Rheden en ad hoc gemeente Rozendaal

Beleidscyclus

- ☐ Agendavorming
- ☐ Beleidsvoorbereiding
- ☐ Beleidsbepaling
- ☒ Beleidsuitvoering
- ☐ Beleidsevaluatie

Niveau

- ☐ Meepraten (Raadplegen)
- ☐ Meedenken (Adviseren)
- ☒ Meedoen (Coproductie)
- ☐ Meebeslissen

Kenmerken

Aan de voorkant	
Integraal	
Inclusief	
Structureel	
Gelijkwaardig	
Dichtbij	
Zichtbaar	

Criteria

O	Overheidsgestuurd	O	Inwonergestuurd
O	Direct	O	Indirect
O	Vast/Formeel	O	Flexibel/Informeel
O	Algemeen	O	Specifiek
O	Sleutelfiguren	O	Iedereen
O	Fysiek	O	Digitaal

☐ Ervaringskennis	☐ Ervaringsdeskundigheid	☐ Beleidsdeskundigheid
☐ Wijk	☐ Lokaal	☐ Regionaal

12. Buurtbudget Gemeente Rheden

Beleidscyclus

- ☐ Agendavorming
- ☐ Beleidsvoorbereiding
- ☒ Beleidsbepaling
- ☒ Beleidsuitvoering
- ☐ Beleidsevaluatie

Niveau

- ☐ Meepraten (Raadplegen)
- ☐ Meedenken (Adviseren)
- ☒ Meedoen (Coproductie)
- ☒ Meebeslissen

Kenmerken

Aan de voorkant	
Integraal	
Inclusief	
Structureel	
Gelijkwaardig	
Dichtbij	
Zichtbaar	

Criteria

☐ Overheidsgestuurd	☐ Inwonergestuurd	
☐ Direct	☐ Indirect	
☐ Vast/Formeel	☐ Flexibel/Informeel	
☐ Algemeen	☐ Specifiek	
☐ Sleutelfiguren	☐ Iedereen	
☐ Fysiek	☐ Digitaal	
☐ Ervaringskennis	☐ Ervaringsdeskundigheid	☐ Beleidsdeskundigheid
☐ Wijk	☐ Lokaal	☐ Regionaal

13. Subsidie als instrument om inwonersinitiatieven te ondersteunen Gemeenten Rheden en Rozendaal

De gemeente Rheden kent een aparte subsidieregeling voor inwonersinitiatieven, de "nadere regels subsidieverlening inwonersinitiatieven Sociaal domein". De gemeente Rozendaal kent hiervoor de eenmalige subsidie "ten behoeve van bijzondere incidentele projecten of activiteiten die niet behoren tot de reguliere bezigheden van de aanvrager".

Beleidscyclus

- ☐ Agendavorming
- ☐ Beleidsvoorbereiding
- ☐ Beleidsbepaling
- ☒ Beleidsuitvoering
- ☐ Beleidsevaluatie

Niveau

- ☐ Meepraten (Raadplegen)
- ☐ Meedenken (Adviseren)
- ☒ Meedoen (Coproductie)
- ☐ Meebeslissen

Kenmerken

Aan de voorkant	
Integraal	
Inclusief	
Structureel	
Gelijkwaardig	
Dichtbij	
Zichtbaar	

Criteria

☐ Overheidsgestuurd	☐ Inwonergestuurd	
☐ Direct	☐ Indirect	
☐ Vast/Formeel	☐ Flexibel/Informeel	
☐ Algemeen	☐ Specifiek	
☐ Sleutelfiguren	☐ Iedereen	
☐ Fysiek	☐ Digitaal	
☐ Ervaringskennis	☐ Ervaringsdeskundigheid	☐ Beleidsdeskundigheid
☐ Wijk	☐ Lokaal	☐ Regionaal

Verordening Participatienetwerk Sociaal Domein Etten-Leur

De gemeenteraad van Etten-Leur;

Gelezen het voorstel van Burgemeester en wethouders d.d. 19 december 2017,

Gelet op artikel 2.1.3 van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015, artikel 47 van de Participatiewet en artikel 2.10 van de Jeugdwet,

Besluit:

Artikel 1 Begripsbepalingen

In deze regeling wordt verstaan onder:

- a. **Participatienetwerk Sociaal Domein Etten-Leur:** het netwerk van inwoners dat actief betrokken is bij de ontwikkeling, uitvoering en evaluatie van beleid in het sociaal domein in Etten-Leur;
- b. **Sociaal domein:** het geheel van gemeentelijke taken op de terreinen van de wonen, zorg, welzijn, werk, inkomen en minima;
- c. **Procesgroep:** onderdeel van het Participatienetwerk, bestaande uit een groep van maximaal 7 inwoners die initiatieven neemt tot inwonerparticipatie bij vraagstukken en thema's in het sociaal domein in Etten-Leur;
- d. **Themagroepen:** onderdeel van het Participatienetwerk, bestaande uit een brede samenstelling van betrokken inwoners en deskundigen, die een concreet vraagstuk onderzoeken en beantwoorden;
- e. **Inwoners:** inwoners van de gemeente Etten-Leur;
- f. **Gemeente:** de gemeente Etten-Leur;
- g. **College:** burgemeester en wethouders van de gemeente Etten-Leur.

Artikel 2 Doel

1. Het doel van het Participatienetwerk is om zo veel mogelijk inwoners een actieve rol te geven in de vormgeving, uitvoering en evaluatie van het gemeentelijk beleid in het sociaal domein. Dit verhoogt de kwaliteit van dienstverlening en geeft invulling aan de participatie van inwoners en cliënten;
2. Ten behoeve van genoemde doelstelling stelt de gemeenteraad het Participatienetwerk in.

Artikel 3 Werkwijze Participatienetwerk Sociaal Domein Etten-Leur

1. Het Participatienetwerk is een netwerk van inwoners uit Etten-Leur die ervaring hebben met en/of kennis hebben van onderwerpen en thema's in het sociaal domein;
2. Door het Participatienetwerk zijn –afhankelijk van het onderwerp– allerlei vormen van ontmoeting, raadpleging en dialoog tussen inwoners en gemeente mogelijk;
3. Het Participatienetwerk bestaat uit een procesgroep en vaste en tijdelijke themagroepen;
4. De vaste themagroepen zijn in ieder geval verantwoordelijk voor de wettelijk voorgeschreven cliëntenparticipatie vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning, de Participatiewet en de Jeugdwet

5. De huidige adviesraden kunnen het komende jaar als themagroepen binnen het participatienetwerk hun werk voortzetten als zij dat wensen en worden daarvoor door het college gefaciliteerd met vergaderruimte en informatie vanuit het college en de ambtelijke organisatie
6. De procesgroep is een vast element binnen het Participatienetwerk en coördineert, organiseert en bewaakt de werking van het Participatienetwerk;
7. Themagroepen ontstaan per vraagstuk en zijn van vaste of tijdelijke aard. Een themagroep is verantwoordelijk voor de beantwoording van het vraagstuk en kan via de procesgroep gevraagd en ongevraagd advies uitbrengen aan het college;
8. Het Participatienetwerk is niet bedoeld om individuele klachten, bezwaren of andere zaken, die betrekking hebben op individuele personen, te behandelen.

Artikel 4 Samenstelling procesgroep

1. De procesgroep bestaat uit maximaal 7 leden;
2. Ieder lid van de procesgroep:
 - a. is inwoner van de gemeente Etten-Leur;
 - b. neemt op persoonlijke titel deel aan het Participatienetwerk;
 - c. heeft een grote betrokkenheid en beschikt over een relevant netwerk in de Etten-Leurse samenleving in het sociaal domein;
 - d. zorgt ervoor dat kennis en ervaring van zoveel mogelijk inwoners wordt benut voor de vormgeving, uitvoering en evaluatie van het beleid in het sociaal domein;
 - e. kan geen lid zijn van de gemeenteraad en/of andere functies uitvoeren waarbij sprake is van verstrengeling van belangen;
3. De leden van de procesgroep vormen een brede vertegenwoordiging van de Etten-Leurse samenleving.

Artikel 5 Taak van de procesgroep

1. De procesgroep:
 - a. vraagt individuele signalen van inwoners verder uit en werkt toe naar een heldere vraagstelling;
 - b. onderhoudt actief contact met inwoners en relevante netwerken;
 - c. bewaakt of inwoners voldoende en op passende wijze betrokken worden bij de vormgeving, uitvoering en evaluatie van beleid;
 - d. inspireert de gemeente en themagroepen over de inzet van allerlei vormen om inwoners te betrekken;
 - e. agendeert collectieve vraagstukken bij de gemeente;
 - f. draagt zorg voor coördinatie en groei van het Participatienetwerk als geheel;
 - g. bespreekt jaarlijks de werking van het Participatienetwerk met het college.

Artikel 6 Benoeming en ontslag

1. De leden van de procesgroep worden benoemd door het college;
2. Zij worden benoemd voor een periode van maximaal 3 jaar. Zij kunnen éénmaal worden herbenoemd voor dezelfde periode.
3. Via een sollicitatieprocedure worden nieuwe leden door de procesgroep voorgedragen aan het college;

4. Het college kan op verzoek van de procesgroep, leden van deze groep schorsen of ontslaan, als er sprake is van:
 - a. Een omstandigheid zoals bedoeld in artikel 4 lid 2 onder e;
 - b. Een situatie waarin een lid van de procesgroep zich naar het oordeel van het college schuldig maakt aan verwaarlozing van zijn taak of wegens andere specifieke redenen.
 - c. Het op eigen verzoek beëindigen van de deelname aan de procesgroep.

Artikel 7 Werkwijze en taak van een themagroep

1. De procesgroep stelt een themagroep in als de omvang van een vraagstuk of onderwerp daarbij past;
2. De procesgroep formuleert een duidelijke opdracht waar de themagroep mee aan de slag gaat;
3. Een themagroep is verantwoordelijk voor de uitvoering van de opdracht. Het eindresultaat kan verschillende vormen hebben, zoals een gezamenlijke aanpak, opbrengst uit gesprekken met inwoners of cliënten of een voorstel;
4. Inwoners kunnen ook op eigen initiatief een themagroep starten. Zij melden dit altijd bij de procesgroep. De procesgroep heeft geen rol in de opdrachtformulering.
5. De themagroepen informeren de procesgroep over de voortgang.
6. Als de themagroep haar eindresultaat heeft opgeleverd, dan houdt de themagroep op te bestaan.

Artikel 8 Faciliteiten

1. Het college stelt aan het Participatienetwerk zodanige informatie en middelen in de vorm van een subsidie ter beschikking dat zij redelijkerwijze in staat wordt geacht om de in deze regeling beschreven taken uit te voeren;
2. Het college benoemt een ambtenaar van de gemeente tot vast contactpersoon in de rol van verbinder tussen gemeente en procesgroep.

Artikel 9 terugkoppeling door het college

Het college laat aan de procesgroep en via de procesgroep aan de themagroepen weten wat zij met een advies doet en geeft een motivering als zij het advies niet of gedeeltelijk overneemt.

Artikel 10 Slotbepalingen

1. In alle gevallen, waarin deze regeling niet voldoet, beslist het college in overleg met de leden van de procesgroep;
2. De verordening treedt in werking met ingang van de eerste dag na die van de bekendmaking;
3. Deze verordening wordt aangehaald als de Verordening Participatienetwerk Sociaal Domein Etten-Leur 2018.

Artikel 10 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking op de dag na publicatie;
2. Met de inwerkingtreding van deze verordening wordt de "Verordening cliëntenparticipatie Participatiewet 2015 gemeente Etten-Leur" ingetrokken.

Artikel 11 Citeerartikel

Deze verordening wordt aangehaald: "Verordening Participatienetwerk Sociaal Domein Etten-Leur".

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering van 19 februari 2018

De raad voornoemd,

Dhr. W.C.M. Voeten
griffier

Mw. M.W.M. de Vries
voorzitter